

V Bruselu dne 20/07/2010
C/2010/ 5058

Vážený pane předsedo,

Evropská komise vítá zájem senátu ČR o evropskou iniciativu občanů a děkuje Vám za poskytnutí jeho usnesení, jež se týká návrhu nařízení o občanské iniciativě přijatého dne 31. března 2010.

Komise bere na vědomí připomínky k různým bodům návrhu a ráda by zdůraznila, že se ve svém návrhu snažila o dosažení rovnováhy mezi potřebou vhodných a přiměřených pravidel a postupů a potřebou zachovat jednoduchost a praktičnost nástroje. Přihlížela zároveň k mnoha příspěvkům, jež obdržela během veřejné konzultace, a také k výsledku veřejného slyšení uspořádaného dne 22. února 2010.

Konkrétně, pokud jde o obavy týkající se minimálního počtu občanů, kteří podepsali iniciativu v jednom členském státě, a riziko, že budou podporovány menšinové názory usilující o potlačení základních lidských práv a svobod, si Komise dovoluje upozornit na čl. 4 odst. 4, jež stanoví, že „Komise odmítne zaregistrovat navrhované občanské iniciativy, které zjevně odporují hodnotám Unie“. Toto ustanovení by tedy výrazně omezilo riziko, na něž ve svém usnesení poukazujete.

V případě načasování rozhodnutí o přípustnosti navrhované občanské iniciativy jde o jednu z hlavních otázek, o níž se v současné době diskutuje v Evropském parlamentu a Radě. V obecném přístupu dohodnutém na zasedání Rady ve složení pro obecné záležitosti dne 14. června je přístup navržený Komisí zachován, ale s nižší hranicí 100 000 podpisů. Ve svém usnesení vyjadřujete domněnku, že by kontrola přípustnosti měla proběhnout před registrací navrhovaných občanských iniciativ. V tomto ohledu je důležité mít na paměti možná rizika plynoucí z nutnosti, aby Komise přijala rozhodnutí o přípustnosti všech navrhovaných iniciativ před tím, než budou sebrány jakékoliv podpisy:

1. Zaprvé, neexistuje záruka, že osoba, která určitou iniciativu registruje, skutečně zamýšlí sbírat podpisy pro tuto iniciativu. Vzniká tak reálné riziko zneužívání tohoto systému lidmi, kteří pouze chtějí, aby Komise přijala formální stanovisko k tomu, zda určitá otázka spadá do oblasti její pravomoci či nikoliv.

Přemysl Sobotka
předseda Senátu
Parlamentu České republiky
reakcekomise@senat.cz

2. *Zadruhé, existuje riziko chybného vnímání formálního rozhodnutí Komise ohledně přípustnosti na počátku procesu: kladné rozhodnutí by mohlo být vykládáno jako vyjádření souhlasu s podstatou iniciativy a záporné rozhodnutí by zase mohlo být vnímáno jako forma censury nežádoucích iniciativ, jejímž cílem je zabránit sběru podpisů.*

3. *Zatřetí, tento přístup má dopad na lidské i finanční zdroje Komise, které by bylo nutno řešit. Navíc by existovalo riziko přetížení systému, což by mohlo ohrozit skutečné iniciativy a poškodit důvěryhodnost samotného systému.*

Pokud jde o možnost soudního přezkumu rozhodnutí o přípustnosti, domníváme, že to vyplývá přímo z čl. 263 prvního pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie, který uvádí, že legislativní akty Unie, které mají právní účinky vůči třetím osobám, přezkoumává Soudní dvůr. Z toho důvodu to návrh Komise výslovně neuvádí. Nicméně chápeme, že občané musí být o této možnosti informováni, a můžeme Vás ujistit, že to bude náležitě vysvětleno na budoucí webové stránce Komise nebo jejím registru iniciativ občanů. Bude to rovněž oznámeno organizátorům společně s rozhodnutím o přípustnosti.

V souvislosti s Vaší připomínkou ohledně přenesených pravomocí je důležité porozumět tomu, že úpravy příloh budou čistě technické a administrativní povahy, a tudíž nezaručí plnohodnotný legislativní návrh. Během jednání v Radě navíc předsednictví navrhlo specifikovat kritéria ke změnám přílohy I prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci. Komise není proti tomuto novému ustanovení.

A konečně, pokud jde o transparentnost financování, Komise se zavazuje, že zajistí, aby občané byli o všech podobách podpory, kterou daná iniciativa občanů získá, informováni. Do svého návrhu zahrnula ustanovení, jež se tímto aspektem zabývají, s cílem zajistit, aby byly informace o financování zveřejňovány na webové stránce Komise nebo jejím registru iniciativ občanů. Nedomníváme se však, že je pro tento účel vhodné používání Rejstříku zástupců zájmových skupin.

V současné době se o návrhu diskutuje v Evropském parlamentu a v Radě. V Parlamentu se v září očekává předložení návrhu zprávy Výboru pro ústavní záležitosti. Pokud jde o Radu, dne 14. června došlo k dohodě o obecném přístupu.

Komise doufá, že nařízení bude zavedeno do konce tohoto roku, aby občané mohli tohoto nového nástroje brzy využívat.

Věřím, že tento příspěvek bude hodnotným přínosem pro Vaše vlastní jednání, a těším se na další rozvoj našeho politického dialogu.

S úctou

